

Zasedání Odborné skupiny VVZPO pro zaměstnávání osob se zdravotním postižením

Datum: 13.12.2016

Poradu řídil: Karel Rychtář (AZZP ČR)

Přítomni: Jitka Hlaváčková (Svaz průmyslu a dopravy ČR), Renáta Christovová (MZ), Petr Jiříček (MPSV), Ludmila Mladá (MF), Jiří Morávek (NRZP ČR), Petra Nováková (ÚV ČR), Pavel Ptáčník (ÚV ČR), Zdeněk Věchet (AZZP ČR)

Úvodem představil Karel Rychtář nově jmenované členy pracovní skupiny: Jitku Hlaváčkovou ze Sekce zaměstnavatelská Svazu průmyslu a dopravy ČR a Zdeňka Věcheta, jednatele společnosti KNITVA Nová Paka s.r.o. a předsedu kontrolní komise Asociace zaměstnavatelů zdravotně postižených ČR (dále jen „AZZP ČR“).

Karel Rychtář zrekapituloval legislativní změny a návrhy, které se objevily v roce 2016, zejména:

Změna zákona o veřejných zakázkách – po složitém jednání nebyl Poslaneckou sněmovnou zachován obsah § 101 zákona č. 137/2006 Sb., resp. část týkající se cenového zvýhodnění podlimitních veřejných zakázek. Užitečné a zatím problematicky využitelné nástroje (vyhrazení zakázek a využití kvalitativních kritérií v kombinaci s tzv. „společensky odpovědným zadáváním“ spíše perspektiva než realita).

Teze **koordinace rehabilitace** předložené MPSV a projednané Vládním výborem pro zdravotně postižené občany nenaplnují cíl a očekávání. Petr Jiříček uvedl, že předmětná sekce zadala screening, jehož výsledek očekává ve II. čtvrtletí 2017.

Návrh **zákona o sociálním podniku** je stále diskutován – zúžen na integrační formu sociálního podniku, není předpoklad projednání v tomto volebním období.

Již od roku 2014 platí **novela Nařízení Evropské komise o veřejné podpoře** obsahující parametry a limity pro systém podpory zaměstnávání lidí se zdravotním postižením, návrhy novel v ČR zatím konzistentní.

Nedaří se vyřešit **oddělení systému podpory sociálně pracovní terapie od skutečného zaměstnání** v pracovně právním vztahu, v duchu zákona o zaměstnanosti, novela zákona o sociálních službách nepřijala potřebné změny v rigidně pojatém systému sociálních služeb (sociální rehabilitace a sociálně pracovní terapie).

Petr Jiříček upozornil na metodické pokyny ke zvýšení dostupnosti sociálních služeb a pracovní rehabilitace (Úřad práce ČR), současně dochází k vyššímu využití pracovní rehabilitace a kapacity ergodiagnostických center. Příspěť musí i zahájení projektu pro podporu zaměstnávání lidí se zdravotním postižením spojeného s posílením odborné kapacity na pobočkách Úřadu práce ČR.

Zvýšení minimální mzdy a současné **zrušení výjimek** bylo schváleno novelou nařízení vlády č. 567/2006 Sb. dle předpokladu a dostatečně diskutováno. Z rekapitulace vývoje a jednání již od roku 2005 je zřejmé, že klíčem k řešení je pouze komplexní změna posuzování lidí se zdravotním postižením pro trh práce a diferenciací podpory v kombinaci s oddělením zaměstnání od sociálně pracovní terapie. Přes usilovná jednání nedošlo v těchto oblastech k praktickému posunu.

V tripartitě vyjednané a MPSV akceptované a navržené zvýšení příspěvku pro rok 2017 je nesystémové, ale nezbytné zejména pro zaměstnavatele lidí se zdravotním postižením s větším podílem zaměstnanců s nízkou produktivitou práce.

Rekapitulace průběhu a výsledků jednání od roku 2014, resp. od konference AZPP 2013

Oblasti projednávané, řešené a „odložené“ a rizika a závěry z toho plynoucí:

- V oblasti posuzování osob se zdravotním postižením a osob zdravotně znevýhodněných – **jen metodicky a neformálně**
- V oblasti oddělení zaměstnání od sociálně-pracovní terapie – **bez návrhu**
- V oblasti podpory lidí se zdravotním postižením na volném trhu práce, přiblížení ke spolupráci – **beze změn**
- V oblasti monitoringu:
  - a) Segmentu lidí se zdravotním postižením na trhu práce (statistiky, vývoj nástrojů, chování lidí se zdravotním postižením i zaměstnavatelů) **bez výsledku** – čeká se na nový informační systém.
  - b) Struktury a chování zaměstnavatelů lidí se zdravotním postižením (evidence náhradního plnění, uznání zaměstnavatelů lidí se zdravotním postižením a roční zprávy, seznam uznaných zaměstnavatelů lidí se zdravotním postižením...) vzhledem k přechodnému období v roce 2017 **očekávaný** reálný a využitelný **výsledek** až v roce 2019 (za celý rok 2018).
- V oblasti podpory osob zdravotně znevýhodněných – zatím **bez výsledku**, podle vyjádření MPSV je věnována této kategorii pozornost primárně pro volný trh práce, na základě zkušeností může být rozhodnuto o případném zvýšení příspěvku.

Dlouho připravovaný systémový **projekt „zaměstnávání osob se zdravotním postižením“** začne realizovat Úřad práce ČR od roku 2017. Z dlouhodobé komunikace se specialisty Úřadu práce vyplývá, že v zásadě půjde o posílení specializované kapacity ve prospěch uchazečů se zdravotním postižením. Teprve v poslední době akceptována nezbytnost komunikovat a prakticky podporovat i zaměstnavatele – obě strany trhu práce.

Aktuální stav projednávání **přípravených novel zákona o zaměstnanosti** je velmi nepřehledný.

Sněmovní tisk č. 911 obsahuje donedávna kontroverzní změny v oblasti agenturního zaměstnání, nepodařilo se prosadit zrychlené projednání, vyjednané a připravené navýšení příspěvku dle § 78 zákona o zaměstnanosti bude pravděpodobně projednáno v jiné novele zákona o zaměstnanosti s cílem dosáhnout účinnosti již za 1. čtvrtletí 2017.

Sněmovní tisk č. 911 obsahuje dlouho připravované zavedení elektronické evidence náhradního plnění, je nutno doplnit ve II. čtení ještě evidenci komodit (předmětu) náhradního plnění. Cílem je především zajistit dodržení ročních limitů a získat přehled o využití tohoto nástroje, bez něhož nelze korigovat parametry, podmínky a limity. Plnou účinnost evidence lze očekávat až v roce 2018 (roční limity a data za celý rok).

Výsledkem dvou let jednání odborných pracovních skupin MPSV s účastí sociálních partnerů je druhá obsažnější novela, která prošla připomínkovým řízením, obsahuje již prezentované další změny systému podpory zaměstnavatelů zaměstnávajících více než 50 % zaměstnanců se zdravotním postižením, bohužel se nepodařilo navrhnout zásadnější změny pro oblast volného trhu práce mimo metodických a nelegislativních (viz projekt zaměstnávání osob se zdravotním postižením). Existuje obava z projednání do konce funkčního období Parlamentu Poslanecké sněmovny – variantou je načtení důležitých a nekonfliktních změn ještě do novely ve sněmovním tisku č. 911.

V další části byly diskutovány některé okruhy nedořešených oblastí podpory, resp. podmínek pro jejich řešení:

- a) Deficit dat pro monitoring segmentu lidí se zdravotním postižením i zaměstnavatelů byl důvodem, pro který se nepodařilo prosadit více změn (problém kvantifikace dopadů). MPSV je připraveno řešit ve spolupráci s Úřadem práce ČR jednorázovými šetřeními (v závislosti na kapacitě, možnost využití specialistů projektu pro zaměstnávání osob se zdravotním postižením). V přiměřené míře mohou být využity i informační kanály podnikatelských a zaměstnavatelských sdružení – nejen AZZP ČR, ale i Hospodářská komora ČR a SP ČR – nabízí spolupráci. Předpoklad 1. pololetí 2017. Shoda na komunikaci a výměně informací.
- b) Ukončením podpory investic a modernizace výrobní základny zaměstnavatelů zaměstnávajících více než 50 % zaměstnanců se zdravotním postižením (2008) dochází k odklonu předmětu podnikání, charakteru pracovních míst lidí se zdravotním postižením od kvalifikovaných činností k stereotypním činnostem charakteru služeb – snižuje se konkurenceschopnost lidí se zdravotním postižením potřebná k žádoucímu směřování na volný trh práce (prostředí se vzdalují namísto potřebného sblížení).
Petr Jiříček zde připomněl negativní výsledky hodnocení programu 2005–2008 z pohledu růstu pracovních příležitostí lidí se zdravotním postižením. Podle názoru zaměstnavatelů existuje několik cest řešení podpory, které mohou navazovat na připravovanou novelu zákona o zaměstnanosti.
- c) Posílení **podpory nábory a adaptace lidí se zdravotním postižením** na přechodnou dobu – administrativně méně náročným způsobem na volném trhu práce i v prostředí zaměstnavatelů lidí se zdravotním postižením. Cílem je posílení šancí dlouhodobě nezaměstnaných lidí se zdravotním postižením a osob na hranici sociálně-pracovní terapie a zaměstnání vstoupit a udržet se na trhu práce – na chráněném nebo i na volném trhu. Zdeněk Věchet navrhuje analogii kombinace zvýšení § 78 zákona o zaměstnanosti a podpory společensky účelných pracovních míst.
- d) Stále diskutovanou oblastí je podpora kategorie osob zdravotně znevýhodněných – souvisí s nevyhovujícím systémem lékařské posudkové služby pro potřeby trhu práce. Petr Jiříček uvedl, že počet uchazečů této kategorie, který od počátku roku narůstal, se již dále nezvyšuje, na základě zkušeností prvního pololetí 2017 je MPSV připraveno jednat i o zvýšení podpory na tzv. chráněném trhu práce.

Odborná skupina byla v závěru informována, že záměrem sekce zaměstnanosti MPSV je pokračovat v jednáních „malé“ pracovní skupiny společně s partnery a zabývat se nejen prosazením vyjednaných změn, ale i naznačenými okruhy v nelegislativní rovině, případně získáním dat a ověřením některých návrhů (např. postupem dle § 106 zákona o zaměstnanosti).

Odborná skupina doporučuje prostřednictvím Vládního výboru pro zdravotně postižené občany usilovat o podporu řešení systému v budoucím volebním a funkčním období v rámci priorit vlády (programové prohlášení) i Poslanecké sněmovny.

Příští schůzka předpokládána před dalším jednáním Vládního výboru pro zdravotně postižené občany v roce 2017.

V Praze dne 13.12.2016

Zapsal: Karel Rychtář
předseda Odborné skupiny